ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

zo 7. júla 2009*

Obsah

I — Okolnosti predchádzajúce sporu . . . . . I - 5742

II — Rozsudok Komisia/Grécko . . . . . I - 5745

III — Konanie pred podaním žaloby . . . . . I - 5745

IV — Konanie pred Súdnym dvorom . . . . . I - 5747

A — Sumy štátnej pomoci uvedené v žalobe . . . . . I - 5747

B — Písomné informácie obsiahnuté v odpovedi na otázky Súdneho dvora . . I - 5748

V — O nesplnení povinnosti . . . . . I - 5752

A — O predmete žaloby . . . . . I - 5752

B — O vykonaní rozsudku Komisia/Grécko . . . . . I - 5752

1. Argumentácia účastníkov konania . . . . . I - 5752

2. Posúdenie Súdnym dvorom . . . . . I - 5756

VI — O peňažných sankciách . . . . . I - 5758

A — O návrhu na uloženie penále . . . . . I - 5758

1. Argumentácia účastníkov konania . . . . . I - 5758

2. Posúdenie Súdnym dvorom . . . . . I - 5759

a) Úvodné poznámky . . . . . I - 5759

b) O trvaní nesplnenia povinnosti . . . . . I - 5760

c) O voľbe iného prostriedku ako platby v hotovosti . . . . . I - 5761

* Jazyk konania: gréčtina.

d) O dôkaznom bremene . . . . . I - 5763

e) O sume pomoci tvorenej kapitálovými vkladmi . . . . . I - 5765

f) O sume štátnej pomoci týkajúcej sa poplatku „spatosimo“ . . . . . I - 5766

g) O sume štátnej pomoci týkajúcej sa nájomného dlhovaného letisku I - 5768

h) Záver . . . . . I - 5770

B — O výške penále . . . . . I - 5771

1. Úvodné poznámky . . . . . I - 5771

2. O trvaní porušenia . . . . . I - 5772

3. O závažnosti porušenia povinnosti . . . . . I - 5773

4. O platobnej schopnosti žalovaného štátu . . . . . I - 5774

5. Záver . . . . . I - 5774

6. O splatnosti a periodicite penále . . . . . I - 5774

C — O kumulatívnom uložení penále a paušálnej pokuty . . . . . I - 5775

1. Argumentácia účastníkov konania . . . . . I - 5775

2. Posúdenie Súdnym dvorom . . . . . I - 5778

a) O kumulácii dvoch sankcií . . . . . I - 5778

b) O relevancii uloženia paušálnej pokuty . . . . . I - 5779

c) O výške paušálnej pokuty . . . . . I - 5780

VII — O trovách . . . . . I - 5781

Vo veci C-369/07,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 228 ES, podaná 3. augusta 2007,

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: E. Righini, I. Hadjiyiannis a D.Triantafyllou, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobkyňa,

proti

Helénskej republike, v zastúpení: A. Samoni-Rantou a P. Mylonopoulos, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci V. Christianos a P. Anestis, dikigoroi,

žalovanej,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, predsedovia komôr P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts a T. von Danwitz, sudcovia A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, R. Silva de Lapuerta (spravodajkyňa), K. Schiemann, A. Arabadjiev, C. Toader a J.-J. Kasel,

generálny advokát: P. Mengozzi,
tajomník: R. Şereş, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 11. novembra 2008,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 5. februára 2009,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Svojou žalobou Komisia Európskych spoločenstiev navrhuje, aby Súdny dvor:

— určil, že Helénska republika si tým, že neprijala opatrenia na vykonanie rozsudku Súdneho dvora z 12. mája 2005, Komisia/Grécko (C-415/03, Zb. s. I-3875),

týkajúceho sa nesplnenia povinností Helénskou republikou uložených podľa článku 3 rozhodnutia Komisie 2003/372/ES z 11. decembra 2002 o pomoci, ktorú Grécko poskytlo v prospech Olympic Airways [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 132, 2003, s. 1, ďalej len „sporné rozhodnutie“), nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z tohto rozhodnutia a z článku 228 ES,

— uložil Helénskej republike povinnosť zaplatiť Komisii penále vo výške 53 611 eur za každý deň omeškania s vykonaním citovaného rozsudku Komisia/Grécko, týkajúceho sa sporného rozhodnutia, odo dňa vyhlásenia rozsudku v prejednávanej veci až do dňa vykonania uvedeného rozsudku Komisia/Grécko,

— uložil Helénskej republike povinnosť zaplatiť Komisii paušálnu pokutu, ktorej výška sa určí vynásobením dennej sumy 10 512 eur počtom dní trvania porušenia povinnosti, odo dňa vyhlásenia citovaného rozsudku Komisia/Grécko až do dňa vyhlásenia rozsudku v prejednávanej veci, pokiaľ ide o sporné rozhodnutie,

— subsidiárne v prípade, ak Súdny dvor zistí, že k vráteniu štátnej pomoci skutočne došlo, uložil Helénskej republike povinnosť zaplatiť Komisii paušálnu pokutu, ktorej výška sa určí vynásobením dennej sumy 10 512 eur počtom dní trvania porušenia povinnosti, odo dňa vyhlásenia citovaného rozsudku Komisia/Grécko až do dňa, keď Helénska republika vrátila štátnu pomoc, ktorá bola sporným rozhodnutím vyhlásená za protiprávnu, a

— uložil Helénskej republike povinnosť nahradiť trovy konania.

I — Okolnosti predchádzajúce sporu

2 Dňa 11. decembra 2002 Komisia vydala sporné rozhodnutie, ktorého výroková časť znela takto:

„Článok 1

Reštrukturalizačná štátna pomoc poskytnutá Gréckom spoločnosti Olympic Airways vo forme

a) záruk za úvery poskytnuté spoločnosti do 7. októbra 1994 na základe článku 6 gréckeho zákona č. 96/75 z 26. júna 1975;

b) nových záruk za úvery v celkovej výške 378 miliónov amerických dolárov týkajúcich sa úverov na nákup nových lietadiel dojednaných pred 31. marcom 2001, ako aj na nevyhnutné investície v súvislosti s presťahovaním Olympic Airways na nové letisko Spata;

c) zníženia dlhu [Olympic Airways] o 427 miliárd gréckych drachiem;

d) kapitalizácie dlhu spoločnosti vo výške 64 miliárd gréckych drachiem;

e) kapitálových vkladov vo výške 54 miliárd gréckych drachiem, znížených na 40,8 miliardy gréckych drachiem, ktoré boli poskytnuté v troch splátkach v rokoch 1995, 1998 a 1999 vo výške 19, 14 a 7,8 miliardy gréckych drachiem

sa považuje za štátnu pomoc, ktorá je nezlučiteľná so spoločným trhom podľa článku 87 ods. 1 Zmluvy, keďže nie sú splnené nasledujúce podmienky, za ktorých bola štátna pomoc pôvodne schválená:

a) skutočná realizácia reštrukturalizačného plánu zabezpečujúca dlhodobú životaschopnosť spoločnosti;

b) splnenie 24 osobitných záväzkov, ktorým bolo schválenie štátnej pomoci podmienené, a

c) pravidelné monitorovanie realizácie reštrukturalizačnej pomoci.

Článok 2

Štátna pomoc, ktorú poskytlo Grécko vo forme tolerovania neustáleho neplatenia príspevkov na sociálne zabezpečenie, DPH z palív a náhradných dielov dlhovanej spoločnosťou Olympic Aviation, nájomného dlhovaného viacerým letiskám, letiskových poplatkov dlhovaných letisku Spata a iným letiskám a poplatku ‚spatosimo', je nezlučiteľná so spoločným trhom.

Článok 3

1. Grécko prijme opatrenia nevyhnutné na vymáhanie štátnej pomoci nezlučiteľnej so Zmluvou vo výške 14 miliárd gréckych drachiem (41 miliónov eur), uvedenej v článku 1 a protiprávne poskytnutej štátnej pomoci uvedenej v článku 2 od príjemcu tejto štátnej pomoci.

2. Vrátenie štátnej pomoci sa vykoná bezodkladne podľa postupov stanovených vnútroštátnou právnou úpravou, pokiaľ tieto postupy umožnia okamžitý a účinný výkon rozhodnutia. Sumy, ktoré majú byť vrátené, zahŕňajú dlhované úroky odo dňa poskytnutia štátnej pomoci až do dňa jej skutočného vrátenia. Úroky sa vypočítajú na základe referenčnej sadzby používanej pre výpočet čistého dotačného ekvivalentu regionálnej pomoci.

Článok 4

Grécko do dvoch mesiacov od oznámenia tohto rozhodnutia upovedomí Komisiu o opatreniach, ktoré prijalo podľa tohto rozhodnutia.

…“ [*neoficiálny preklad*]

II — Rozsudok Komisia/Grécko

3 Dňa 24. septembra 2003 Komisia podala v súlade s článkom 88 ods. 2 ES žalobu o nesplnenie povinnosti proti Helénskej republike, ktorá sa týkala vykonania sporného rozhodnutia.

4 Súdny dvor v citovanom rozsudku Komisia/Grécko rozhodol:

„Helénska republika si tým, že neprijala v súlade s článkom 3 [sporného] rozhodnutia v stanovenej lehote všetky opatrenia potrebné na vrátenie pomoci, ktorá bola posúdená ako protiprávna a nezlučiteľná so spoločným trhom, s výnimkou pomoci týkajúcej sa príspevkov vnútroštátnej inštitúcii sociálneho zabezpečenia, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z uvedeného článku 3.“

III — Konanie pred podaním žaloby

5 Dňa 18. mája 2005 Komisia zaslala Helénskej republike oznámenie, v ktorom ju vyzvala, aby ju upovedomila o opatreniach, ktoré prijala na účely vykonania citovaného rozsudku Komisia/Grécko.

6 Tento členský štát vo svojej odpovedi z 2. júna 2005 uviedol, že opatrenia smerujúce k vymáhaniu štátnej pomoci od spoločnosti Olympic Airways boli prijaté, a že vymáhanie bude o niekoľko mesiacov ukončené predajom aktív a podielov spoločnosti Olympic Airways. Helénska republika tiež uviedla, že správny súd v Aténach odložil vykonateľnosť rozhodnutia o vrátení štátnej pomoci vo výške 41 miliónov eur, uvedeného v článku 1 sporného rozhodnutia, až do skončenia konania týkajúceho sa

žaloby o neplatnosť, ktorú podala spoločnosť Olympic Airways proti tomuto rozhodnutiu na Súd prvého stupňa Európskych spoločenstiev.

7 Listom z 8. júla 2005 Helénska republika opätovne potvrdila, že vymáhanie dotknutej štátnej pomoci vládnymi orgánmi sa nachádza už v poslednom štádiu.

8 Následne výzvou z 18. októbra 2005 Komisia začala konanie z dôvodu nevykonania citovaného rozsudku Komisia/Grécko podľa článku 228 ES.

9 Vo svojej odpovedi z 19. decembra 2005 Helénska republika oznámila Komisii, že nesúhlasí s tvrdením, že opatrenia na vykonanie tohto rozsudku neboli oznámené. Helénska republika uviedla, že vnútroštátne orgány vymáhali štátnu pomoc uvedenú v spornom rozhodnutí správne a bezodkladne.

10 Dňa 4. apríla 2006 zaslala Komisia Helénskej republike odôvodnené stanovisko, ktoré bolo tomuto členskému štátu doručené 10. apríla 2006. V tomto odôvodnenom stanovisku Komisia vyzvala Helénsku republiku na prijatie opatrení potrebných na vykonanie dotknutého rozsudku v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto odôvodneného stanoviska. V tomto dokumente Komisia rovnako uviedla, že ak podá žalobu na Súdny dvor podľa článku 228 ES, určí výšku penále a paušálnej pokuty.

11 Helénska republika odpovedala na odôvodnené stanovisko listom z 9. júna 2006, v ktorom sa odvolala na informácie uvedené v predchádzajúcich listoch. Okrem toho poukázala na to, že spoločnosť Olympic Airways podala správnu žalobu, a na ťažkosti s ukončením vnútroštátnych konaní súvisiacich s vymáhaním spornej štátnej pomoci.

12 Za týchto okolností sa Komisia rozhodla podať na Súdny dvor žalobu.

13 Rozsudkom z 12. septembra 2007, Olympiaki Aeroporia Ypiresies/Komisia (T-68/03, Zb. s. II-2911), Súd prvého stupňa zrušil články 2 a 3 sporného rozhodnutia v rozsahu, v akom sa týkali tolerovania neustáleho neplatenia jednak letiskových poplatkov dlhovaných spoločnosťou Olympic Airways medzinárodnému letisku v Aténach a jednak dane z pridanej hodnoty z palív a náhradných dielov dlhovanej spoločnosťou Olympic Aviation. Vo zvyšnej časti Súd prvého stupňa žalobu zamietol.

IV — Konanie pred Súdnym dvorom

A — *Sumy štátnej pomoci uvedené v žalobe*

14 Komisia vo svojej replike uviedla, že so zreteľom na vyššie uvedený rozsudok Súdu prvého stupňa Olympiaki Aeroporia Ypiresies/Komisia zostáva ešte vymôcť nasledujúce sumy štátnej pomoci, bez úrokov:

— 41 miliónov eur podľa článku 1 sporného rozhodnutia,

— 2,5 milióna eur na nájomnom dlhovanom viacerým letiskám,

— 61 miliónov eur na poplatku „spatosimo“ a

— 28,9 milióna eur na započítaní záväzkov medzi Helénskou republikou a spoločnosťou Olympic Airways alebo medzi niektorými letiskami a uvedenou spoločnosťou z dôvodu letiskových poplatkov.

15 Pokiaľ ide o poslednú sumu štátnej pomoci, Komisia v odpovedi z 26. novembra 2008 na písomnú otázku položenú Súdnym dvorom 14. novembra 2008 potvrdila, že vzhľadom na to, že suma 28,9 milióna eur, uvedená v bode 209 sporného rozhodnutia, ako taká nepredstavuje štátnu pomoc, nemusí byť predmetom vymáhania.

B — *Písomné informácie obsiahnuté v odpovedi na otázky Súdneho dvora*

16 Dňa 20. októbra 2008 vyzval Súdny dvor v súlade s článkom 54a rokovacieho poriadku Helénsku republiku, aby najmä spresnila, akým spôsobom a na akom právnom základe boli sumy štátnej pomoci, ktoré mala spoločnosť Olympic Airways v súlade s článkami 1 a 2 sporného rozhodnutia vrátiť, započítané so záväzkami štátu voči tejto spoločnosti.

17 Dňa 31. októbra 2008 Helénska republika odpovedala, že niektoré zo záväzkov Olympic Airways zahŕňajúce vrátenie prostriedkov uvedených v článku 1 sporného rozhodnutia a zvyšku poplatku „spatosimo“, ako aj faktúru vystavenú riaditeľstvom civilného letectva na sumu 176 802 eur, boli započítané s náhradami škody, ktoré boli spoločnosti priznané rozhodcovskými rozhodnutiami. Dotknuté náhrady škody boli tejto spoločnosti priznané rozhodcovským súdom vytvoreným na základe rozhodcovskej doložky upravenej v článku 27 legislatívneho dekrétu 3560/1956 týkajúceho sa platnosti zmluvy uzatvorenej medzi A. Onassisom a štátom.

18 Helénska republika uviedla, že prvým rozhodnutím rozhodcovského súdu 57/2006 zo 6. decembra 2006 o prvej žalobe podanej 20. marca 2006 (ďalej len „rozhodnutie

rozhodcovského súdu zo 6. decembra 2006“) boli spoločnosti Olympic Airways priznané tieto náhrady škody:

— 37 051 392 eur z dôvodu predčasného vypovedania z letiska Elliniko,

— 17 996 655 eur z dôvodu presťahovania na nové letisko,

— 75 615 756 eur z dôvodu škody spôsobenej výstavbou zariadení na medzinárodnom letisku v Aténach,

— 1 375 707 eur z dôvodu škody spôsobenej oneskorením výstavby zariadení na medzinárodnom letisku v Aténach, čo malo za následok, že Olympic Airways musela využívať zariadenia na letisku Elliniko a zabezpečiť ich údržbu,

— 183 300 000 eur z dôvodu zvýšených nákladov na prevádzku medzinárodného letiska v Aténach v období od 29. marca 2001 do 31. decembra 2005 vo vzťahu k nákladom na prevádzku letiska Elliniko,

— 88 026 000 eur z dôvodu osobitných nákladov na prevádzku z dôvodu dlhšej čakacej doby na medzinárodnom letisku v Aténach v porovnaní s bývalým letiskom v období od 29. marca 2001 do 31. decembra 2005,

— 3 753 472 z dôvodu povinnosti pokryť náklady spojené s mýtom vyberaným na diaľnici, ktorej využívanie je nevyhnutné na zabezpečenie prístupu na letisko Spata cez Attiki, a

— 250 000 000 eur z dôvodu viazania prostriedkov.

19 Podľa Helénskej republiky bola v prvom rozhodnutí rozhodcovského súdu celková výška škody vzniknutej spoločnosti Olympic Airways určená na 657 118 982 eur. Po niekoľkých opravách bola táto výška náhrady upravená na 563 896 458 eur vrátane zákonných úrokov.

20 Helénska republika uviedla, že následne boli sumy priznané spoločnosti Olympic Airways započítané so záväzkami, ktoré mala táto spoločnosť voči štátu. Tieto započítania sa týkali aj vrátenia štátnej pomoci uvedenej v článku 1 sporného rozhodnutia, ako aj zaplatenia zvyšku poplatku „spatosimo“ a dlhu vo výške 176 802 eur, na ktorý bola riaditeľstvom civilného letectva vystavená faktúra, uvedená v článku 2 tohto rozhodnutia.

21 Helénska republika doplnila, že od augusta 2007 štát vydal niekoľko platobných príkazov v prospech spoločnosti Olympic Airways na základe rozhodnutí rozhodcovského súdu vydaných v prospech tejto spoločnosti. Tieto prostriedky nemohli byť spoločnosti vyplatené, keďže táto spoločnosť mala záväzky, ktoré zahŕňali aj vyššie uvedené sumy štátnej pomoci. Započítanie jej záväzkov so sumami, ktoré jej mali byť vyplatené, bolo zákonnou povinnosťou finančných orgánov. Prvý platobný príkaz postačoval na úhradu celého zostatku dlhu spoločnosti v zmysle sporného rozhodnutia (v celkovej výške približne 120 miliónov eur vrátane úrokov).

22 Helénska republika zdôraznila, že prvým platobným príkazom, týkajúcim sa náhrady škody priznanej rozhodnutím rozhodcovského súdu zo 6. decembra 2006, bol dokument 2516/31.8.2007 znejúci na sumu 601 289 003 eur. Táto suma bola vypočítaná pripočítaním zákonných úrokov a odpočítaním zadržanej sumy 11 550 577 eur od celkovej sumy 612 859 581 eur.

23 Helénska republika poznamenala, že k jednotlivým započítaniam došlo prostredníctvom týchto účtovných dokladov:

— 2922 DOY/FAVE, týkajúceho sa vrátenia (s úrokmi) zvýšenia základného imania (článok 1 sporného rozhodnutia), a to započítaním so zodpovedajúcou časťou platobného príkazu 2516/31.8.2007 na sumu 601 289 003 eur,

— 2927 až 2933 a 2940 DOY/FAVE, týkajúcich sa úhrad (s úrokmi) súm z titulu poplatku „spatosimo“ (článok 2 sporného rozhodnutia), a to započítaním so zodpovedajúcou časťou platobného príkazu 2516/31.8.2007 a

— 2926 DOY/FAVE, týkajúceho sa úhrady nájomného dlhovaného riaditeľstvu civilného letectva vo výške 176 802 eur (faktúra č. 3307/98), a to započítaním so zodpovedajúcou časťou platobného príkazu 2516/31.8.2007.

V — O nesplnení povinnosti

A — *O predmete žaloby*

24 Na úvod je potrebné konštatovať, že so zreteľom na citovaný rozsudok Súdu prvého stupňa Olympiaki Aeroporia Ypiresies/Komisia a vzhľadom na údaje poskytnuté Komisiou o výške štátnej pomoci, uvedenej v bode 209 sporného rozhodnutia, spor medzi účastníkmi konania sa týka tak vykonania článku 1 sporného rozhodnutia (zvýšenie základného imania), ako aj splnenia dvoch povinností uložených v článku 2 tohto rozhodnutia, a to vrátenie poplatku „spatosimo“ a nájomného dlhovaného viacerým letiskám.

B — *O vykonaní rozsudku Komisia/Grécko*

1. Argumentácia účastníkov konania

25 Komisia zdôrazňuje, že Helénska republika neprijala opatrenia potrebné na to, aby vyhovela citovanému rozsudku Komisia/Grécko.

26 Komisia pripomína, že jediným prostriedkom obrany členského štátu, ktorý nezabezpečil vrátenie protiprávnej štátnej pomoci, je odvolávanie sa na absolútnu nemožnosť vykonania rozhodnutia o vrátení tejto štátnej pomoci, a že členský štát, ktorý pri výkone takéhoto rozhodnutia je konfrontovaný s nečakanými a nepredvídateľnými problémami, je povinný tieto problémy predložiť Komisii na posúdenie.

27 Komisia tvrdí, že Helénska republika sa nikdy neodvolala na absolútnu nemožnosť vrátenia spornej štátnej pomoci, ale iba poukázala na právne a praktické ťažkosti. Ak vrátenie musí byť vykonané v súlade s postupmi upravenými vnútroštátnym právom, potom musí byť zabezpečený okamžitý a účinný výkon dotknutého rozhodnutia. V skutočnosti nepostačuje iba začať konanie o vrátení pomoci, ale toto konanie musí viesť ku konkrétnym výsledkom.

28 Komisia vo svojej replike tvrdí, že o vrátení spornej štátnej pomoci bola prvýkrát informovaná až vo vyjadrení Helénskej republiky k žalobe, ktoré bolo Súdnemu dvoru doručené 23. októbra 2007. Tento členský štát nikdy predtým netvrdil, že vymáhal uvedenú pomoc. Jedinými úkonmi oznámenými Komisii boli predbežné odhady výšky niektorých kategórií pomoci a ich evidovanie ako záväzkov voči štátu.

29 Vzhľadom na to, že Komisii v tomto smere nebolo poskytnuté žiadne vysvetlenie, vyhlasuje, že nemôže prijať výpočet údajne zaplatených súm, ani dôkazy predložené Helénskou republikou týkajúce sa vymáhania spornej pomoci.

30 Predložené dokumenty, ktoré mali preukázať vrátenie poplatku „spatosimo“, ako aj nájomného dlhovaného letisku, totiž spočívali vo vyhlásení riaditeľstva civilného letectva z 2. októbra 2007, podľa ktorého tieto záväzky „boli buď vysporiadané, započítané, alebo oznámené príslušným finančným orgánom, ktoré ich mali potvrdiť a vymáhať v súlade so zákonom o vymáhaní verejných príjmov“.

31 Podľa názoru Komisie pritom takýto dokument nemôže predstavovať dôkaz o riadnom vrátení štátnej pomoci. V každom prípade žalovaná nepredložila žiadne konkrétne doklady o pohybe na účtoch, ktoré by potvrdzovali, že dotknuté sumy boli skutočné

zaplatené. Dokumenty, ktoré boli pripojené k odpovedi Helénskej republiky na odôvodnené stanovisko, takisto neobsahovali dostatočne presné údaje o skutočnom vrátení jednotlivých súm štátnej pomoci.

32 Komisia uvádza, že vnútroštátne orgány jej neskôr predložili kópie rozhodnutí rozhodcovského súdu, ktoré však neobsahovali prílohy, ani vysvetlenia spôsobu, akým boli sumy priznané spoločnosti Olympic Airways stanovené. Preto si možno položiť otázku, v akom rozsahu môžu priznané náhrady skutočne súvisieť s povinnosťami štátu voči uvedenej spoločnosti, pokiaľ ide o prevádzku bývalého letiska v Aténach.

33 Komisia rovnako pochybuje o tom, či k uvádzanému vráteniu štátnej pomoci riadne došlo. Dokumenty predložené žalovanou sa totiž zmieňujú buď o vyrovnaní dlhu, alebo o započítaní pohľadávok/dlhov. Bez ohľadu na skutočnosť, že prípadné započítanie sa uskutočnilo až v októbri 2007, vnútroštátne orgány nepreukázali, z akého právneho dôvodu mal byť štát dlžníkom spoločnosti Olympic Airways.

34 Podľa názoru Komisie, ak by Súdny dvor uznal, že došlo k vráteniu štátnej pomoci, treba vychádzať z toho, že spoločnosť Olympic Airways nebola schopná zaplatiť predmetné sumy bez poskytnutia nových dotácií.

35 Helénska republika tvrdí, že všetky sumy pomoci boli vrátené v auguste a septembri 2007. Celá náhrada škody priznaná spoločnosti Olympic Airways rozhodcovským súdom bola započítaná so záväzkami uvedenej spoločnosti voči štátu. K týmto záväzkom, ktoré boli započítané, patrili zvyšné sumy nevrátenej pomoci, uvedené v spornom rozhodnutí.

36 Helénska republika dodáva, že v marci 2006 Komisii oznámila, že Olympic Airways podala žalobu na náhradu škody proti štátu na rozhodcovský súd a že 29. januára 2008 zaslala Komisii s cieľom informovať ju kópie rozhodnutí rozhodcovského súdu.

37 Helénska republika uvádza, že Komisiu informovala o stave úkonov, ktoré uskutočnila s cieľom zabezpečiť vrátenie sporných súm. Komisia jej napriek komplikovanosti úkonov, ktoré mala uskutočniť, neponúkla ani minimálnu spoluprácu, nevyhnutnú na to, aby otázky, v súvislosti s ktorými žalovaný členský štát požiadal o spoluprácu, boli vyriešené na základe vzájomnej zhody, najmä otázky týkajúce sa určenia výšky súm, ktoré mali byť vrátené, a časového rozvrhu ich vrátenia.

38 Pokiaľ ide o sumu 41 miliónov eur, ktorá je uvedená v článku 1 sporného rozhodnutia, Helénska republika poznamenáva, že vrátenie sa uskutočnilo 31. augusta 2007, a zahŕňalo pripísané úroky.

39 Pokiaľ ide o poplatok „spatosimo“, Helénska republika uvádza, že veľká časť uvedeného poplatku, a to suma 22 806 159 eur, bola zaplatená pred prijatím sporného rozhodnutia. Dôkazy o tomto zaplatení boli Komisii poskytnuté už v roku 2003. Zostatok tohto dlhu, a to suma 38 192 997 eur, bol určený finančnými orgánmi v súlade so zákonom o vymáhaní verejných príjmov. Táto suma, ku ktorej sa pripočítali úroky vo výške 11 336 120 eur, bola vymožená 18. októbra 2007. Celková výška uvedeného poplatku bola teda upravená na sumu 49 529 117 eur.

40 Helénska republika poznamenáva, že zo štátnej pomoci z dôvodu nájomného (2 472 719 eur) zaplatila spoločnosť Olympic Airways v roku 2006 sumu 1 818 027 eur, pričom zvyšná časť tohto záväzku bola zaplatená v roku 2007.

41 Helénska republika dodáva, že opatrenia týkajúce sa vrátenia súm uvedených v spornom rozhodnutí v žiadnom prípade nepredstavujú novú štátnu pomoc a že tieto operácie nemohli byť v žiadnom prípade predmetom tohto sporu.

2. Posúdenie Súdnym dvorom

42 Na určenie, či Helénska republika prijala opatrenia potrebné na to, aby vyhovela citovanému rozsudku Komisia/Grécko, je potrebné overiť, či sumy štátnej pomoci, ktoré sú ešte predmetom sporu, podnik ako príjemca štátnej pomoci vrátil.

43 Pokiaľ ide o lehotu, v rámci ktorej mal byť uvedený rozsudok vykonaný, je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry rozhodujúcim dňom na posúdenie existencie nesplnenia povinnosti podľa článku 228 ES je deň uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku vydanom na základe uvedeného ustanovenia (pozri rozsudky z 12. júla 2005, Komisia/Francúzsko, C-304/02, Zb. s. I-6263, bod 30; z 18. júla 2006, Komisia/Taliansko, C-119/04, Zb. s. I-6885, bod 27, a z 18. júla 2007, Komisia/Nemecko, C-503/04, Zb. s. I-6153, bod 19).

44 V prejednávanej veci je nesporné, že v okamihu uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku, teda 10. júna 2006, žalovaná nevykonala citovaný rozsudok Komisia/Grécko.

45 Pokiaľ ide o odpoveď na odôvodnené stanovisko, v ktorej Helénska republika oznámila opatrenia na vrátenie jednotlivých súm štátnej pomoci, odvolávajúc sa pritom na existenciu správnej žaloby podanej spoločnosťou Olympic Airways a zdôrazňujúc ťažkosti spojené s určením výšky súm, ktoré majú byť vrátené, ako aj komplikovanosť spôsobu vrátenia pomoci, stačí pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry sa členský štát nemôže odvolávať na ustanovenia, prax alebo stav svojho vnútroštátneho poriadku,

aby tým odôvodnil nesplnenie povinností vyplývajúcich z práva Spoločenstva (pozri rozsudky Komisia/Nemecko, už citovaný, bod 38, a z 10. januára 2008, Komisia/Portugalsko, C-70/06, Zb. s. I-1, bod 22).

46 Rovnako tak nemožno súhlasiť s argumentáciou Helénskej republiky, podľa ktorej bolo vymáhanie sťažené chýbajúcou spoluprácou zo strany Komisie.

47 Jednotlivé sumy štátnej pomoci, ktoré majú byť vrátené, totiž dostatočne presne vyplývajú jednak z článkov 1 až 3 sporného rozhodnutia a jednak z bodov 206 až 208 odôvodnenia tohto rozhodnutia.

48 Okrem toho Súdny dvor rozhodol, že žiadne ustanovenie práva Spoločenstva nevyžaduje, aby Komisia v rozhodnutí nariaďujúcom vrátenie štátnej pomoci, ktorá bola označená za nezlučiteľnú so spoločným trhom, stanovila presnú výšku pomoci, ktorá má byť vrátená. Stačí, ak rozhodnutie Komisie obsahuje údaje umožňujúce jeho adresátovi túto sumu určiť bez neprimeraných ťažkostí (pozri rozsudky z 12. októbra 2000, Španielsko/Komisia, C-480/98, Zb. s. I-8717, bod 25, a z 18. októbra 2007, Komisia/Francúzsko, C-441/06, Zb. s. I-8887, bod 29).

49 Za týchto okolností bola Komisia oprávnená trvať iba na splnení povinnosti zabezpečiť vrátenie dotknutej štátnej pomoci a príslušným vnútroštátnym orgánom prenechať výpočet jej presných súm, ktoré majú byť vrátené, vrátane úrokov z dlhovaných súm (pozri rozsudky Španielsko/Komisia, už citovaný, bod 26, a zo 14. februára 2008, Komisia/Grécko, C-419/06, Zb. s. I-27, bod 46).

50 Je preto potrebné dôjsť k záveru, že Helénska republika si nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 228 ods. 1 ES.

VI — O peňažných sankciách

51 Pokiaľ ide o uloženie penále a paušálnej pokuty, Komisia sa vo svojom návrhu opierala o oznámenie Komisie SEK(2005) 1658 z 13. decembra 2005 (Ú. v. EÚ C 126, 2007, s. 15).

A — *O návrhu na uloženie penále*

1. Argumentácia účastníkov konania

52 Komisia navrhuje, aby Súdny dvor uložil Helénskej republike povinnosť zaplatiť penále vo výške 53 611 eur za každý deň omeškania s vykonaním citovaného rozsudku z 12. mája 2005, Komisia/Grécko, odo dňa vyhlásenia rozsudku, ktorý má byť vydaný v prejednávanej veci, až do dňa ukončenia zisteného porušenia povinnosti.

53 Komisia sa domnieva, že takéto penále je primerané závažnosti a trvaniu porušenia povinnosti a zohľadňuje potrebu zabezpečiť mu donucovací a odradzujúci účinok. Na účely určenia závažnosti porušenia bol uplatnený koeficient 12, a to v závislosti od významu predpisov Spoločenstva, ktoré boli porušené, a v závislosti od účinkov tohto porušenia na všeobecné a individuálne záujmy.

54 Komisia uvádza, že doba trvania porušenia povinnosti až do okamihu podania žaloby predstavovala 17 mesiacov. Táto doba však nezahŕňa súčasné trvanie porušenia až do okamihu vyhlásenia rozsudku Súdneho dvora, čím ponecháva Súdnemu dvoru možnosť, aby zohľadnil dlhšiu dobu trvania nesplnenia povinnosti.

55 Pokiaľ ide o výšku penále, ktoré má byť uložené, Komisia spresňuje, že ak sa vynásobí jednotná paušálna suma 600 eur koeficientom 12 pre závažnosť porušenia, koeficientom 1,7 pre trvanie porušenia, teda 0,1 za každý mesiac, a koeficientom 4,38 (faktor *n*), ktorý zohľadňuje platobnú schopnosť žalovaného štátu, výsledná suma je 53 611 eur.

56 Helénska republika sa domnieva, že vzhľadom na to, že celá štátna pomoc, ktorá mala byť vrátená, bola vymáhaná v primeranej lehote, návrhy na uloženie penále a paušálnej pokuty sú bezpredmetné.

57 Helénska republika zdôrazňuje, že výška penále je v každom prípade neprimeraná, a ak Súdny dvor usúdi, že Helénska republika nevykonala citovaný rozsudok z 12. mája 2005, Komisia/Grécko, v celom rozsahu, musí byť znížená v primeranom rozsahu.

2. Posúdenie Súdnym dvorom

a) Úvodné poznámky

58 Keďže Súdny dvor konštatoval, že Helénska republika v lehote stanovenej v odôvodnenom stanovisku nevyhovela citovanému rozsudku z 12. mája 2005, Komisia/Grécko, je v súlade s článkom 228 ods. 2 tretím pododsekom oprávnený uložiť tomuto členskému štátu povinnosť zaplatiť penále a/alebo paušálnu pokutu.

59 Pokiaľ ide o uloženie penále, Súdny dvor rozhodol, že táto sankcia je v zásade odôvodnená, len ak nesplnenie povinnosti spočívajúce v nevykonaní tohto rozsudku

trvá až do posúdenia skutkových okolností Súdnym dvorom (pozri v tomto zmysle rozsudky Komisia/Taliansko, už citovaný, body 33, 45 a 46, ako aj Komisia/Nemecko, už citovaný, bod 40).

60 Je preto potrebné overiť, či je to tak.

b) O trvaní nesplnenia povinnosti

61 Na účely overenia, či nesplnenie povinnosti, ktoré je žalovanej vytýkané, trvalo až do posúdenia skutkových okolností prejednávanej veci Súdnym dvorom, je potrebné posúdiť opatrenia, ktoré boli podľa žalovaného štátu prijaté po lehote stanovenej v odôvodnenom stanovisku.

62 Helénska republika v tejto súvislosti tvrdí, že k vráteniu sporných súm štátnej pomoci došlo započítaním vzájomných záväzkov a pohľadávok spoločnosti Olympic Airways a štátu.

63 S cieľom preukázať, že sumy štátnej pomoci boli týmto úkonom vrátené, Helénska republika predložila Súdnemu dvoru viacero potvrdení a vyhlásení, a to najmä tieto dokumenty:

— prílohu B.11 vyjadrenia Helénskej republiky k žalobe (potvrdenie ministerstva hospodárstva a financií z 18. októbra 2007 o zaplatení zistených dlhov spoločnosti Olympic Airways),

— prílohu 2 dupliky Helénskej republiky (doklad ministerstva hospodárstva a financií z 29. januára 2008 o stave záväzkov voči štátu),

— prílohu E.1 odpovede na písomné otázky Súdneho dvora (vyhlásenie uvedeného ministerstva z 31. októbra 2008 o zaplatení dlhov oznámené spoločnosti Olympic Airways),

— prílohu E.6, dokument č. 16 tejto odpovede (potvrdenie uvedeného ministerstva z 27. augusta 2007 o zrážkach súvisiacich s platobnými príkazmi) a

— desať účtovných dokumentov z 30. marca 2006 a 31. augusta 2007, spomenutých v uvedenej odpovedi pod názvom „úver s účinkom započítania“.

64 Za týchto okolností je potrebné v prvom rade určiť, či započítanie môže predstavovať primeraný prostriedok, ktorým možno splniť povinnosť vrátiť štátnu pomoc, a v prípade kladného záveru ďalej určiť, či v prejednávanej veci k takémuto započítaniu skutočne došlo.

c) O voľbe iného prostriedku ako platby v hotovosti

65 Pokiaľ ide o spôsob vykonania sporného rozhodnutia a citovaného rozsudku z 12. mája 2005, Komisia/Grécko, je potrebné pripomenúť, že článok 14 ods. 3 nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (Ú. v. ES L 83, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339) stanovuje, že vymáhanie štátnej pomoci sa bude realizovať bez meškania a v súlade s postupmi podľa

vnútroštátneho práva daného členského štátu za predpokladu, že umožnia okamžité a účinné vykonanie rozhodnutia Komisie.

66 Súdny dvor tak vo svojom rozsudku z 12. decembra 2002, Komisia/Nemecko (C-209/00, Zb. s. I-11695, bod 32), spresnil, že ak neexistujú predpisy Spoločenstva, ktoré by upravovali postup vymáhania protiprávne poskytnutej štátnej pomoci, vymáhanie tejto pomoci sa musí v zásade uskutočniť na základe pravidiel vnútroštátneho práva.

67 V dôsledku toho má členský štát, ktorý je podľa rozhodnutia Komisie povinný zabezpečiť vrátenie protiprávne poskytnutej štátnej pomoci, slobodu vo voľbe prostriedkov, ktorými túto povinnosť splní, pokiaľ zvolené opatrenia nebudú narušovať pôsobnosť a účinnosť práva Spoločenstva (pozri rozsudok z 12. decembra 2002, Komisia/Nemecko, už citovaný, bod 34).

68 Z toho v zásade vyplýva, že započítanie, pokiaľ je upravené vnútroštátnym právnym poriadkom ako mechanizmus zániku záväzku, môže predstavovať primeraný prostriedok umožňujúci zabezpečiť vrátenie štátnej pomoci.

69 V tejto súvislosti Helénska republika zdôraznila, že takýto právny mechanizmus je súčasťou ustanovení gréckeho občianskeho zákonníka.

70 Pokiaľ ide o hmotnoprávny základ uvedeného započítania, žalovaná v odpovedi na otázky položené Súdnym dvorom mu predložila kópiu rozhodnutia rozhodcovského súdu zo 6. decembra 2006, ktorým bol členský štát zaviazaný na viacero náhrad škôd voči spoločnosti Olympic Airways.

71 Z tohto rozhodnutia vyplýva, že rozhodcovský súd najmä rozhodol, že spoločnosti Olympic Airways bola spôsobená finančná škoda z dôvodu predčasného vykázania z letiska Elliniko, nedobrovoľného presťahovania na nové letisko Spata, výstavby zariadení na tomto letisku, zvýšených a mimoriadnych nákladov na správu uvedeného letiska, ako aj z dôvodu viazania prostriedkov.

72 Bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie pravidiel Spoločenstva v oblasti štátnej pomoci, je teda potrebné v prejednávanej veci konštatovať, že Helénska republika preukázala existenciu splatnej pohľadávky spoločnosti Olympic Airways vo výške 601 289 003 eur, pričom táto suma je zjavne vyššia ako všetky sumy dotknutej štátnej pomoci.

73 Za týchto okolností a vzhľadom na povinnosť zabezpečiť vrátenie štátnej pomoci stanovené v spornom rozhodnutí a v citovanom rozsudku z 12. mája 2005, Komisia/Grécko, je potrebné overiť, či uvádzané započítanie bolo vykonané tak, že bola splnená vyššie uvedená povinnosť.

d) O dôkaznom bremene

74 Na úvod treba pripomenúť, že podľa judikatúry Komisii prináleží v rámci konania podľa článku 228 ES povinnosť poskytnúť Súdnemu dvoru údaje nevyhnutné na určenie rozsahu vykonania rozsudku, ktorým bolo konštatované nesplnenie povinnosti (pozri rozsudok zo 4. júla 2000, Komisia/Grécko, C-387/97, Zb. s. I-5047, bod 73).

75 Keďže Komisia v uvedenom konaní poskytla dostatok údajov poukazujúcich na pretrvávanie vytýkaného porušenia povinnosti, je úlohou dotknutého členského štátu, aby podstatným a podrobným spôsobom vyvrátil toto tvrdenie, ako aj preukázal ukončenie tohto porušenia povinnosti (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. júla 2005, Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 56).

76 Pokiaľ ide o tvrdenia Komisie v prejednávanej veci, je potrebné zdôrazniť, že Komisia nielen v priebehu písomnej časti konania, ale tiež na pojednávaní odmietla zvolený mechanizmus započítania. Najmä zopakovala, že opatrenia, ktoré žalovaná oznámila, boli nedostatočné na preukázanie vykonania sporného rozhodnutia a citovaného rozsudku z 12. mája 2005, Komisia/Grécko.

77 Na pojednávaní Komisia na otázku Súdneho dvora predovšetkým spresnila, že ak by aj započítanie ako právny mechanizmus mohlo byť v zásade prijateľné, nemožno akceptovať spôsob, akým bolo toto započítanie v prejednávanej veci vykonané.

78 Ak by aj rozhodcovský súd správne priznal výšku náhrady škody spoločnosti Olympic Airways, táto spoločnosť by musela mať doklad o započítaní preukazujúci, že tento úkon bol skutočne realizovaný. Vyhlásenie, že dotknutá štátna pomoc bola započítaná, nie je v tomto smere postačujúce.

79 Pokiaľ ide o kvalitu dôkazu o vykonaní rozhodnutia, ktorým sa vyžaduje vrátenie štátnej pomoci poskytnutej protiprávne, treba pripomenúť, že Súdny dvor rozhodol, že ak členský štát stanoví spôsob vrátenia štátnej pomoci inak ako platbou v hotovosti, je povinný poskytnúť Komisii všetky informácie, na základe ktorých Komisia môže overiť, či zvolený prostriedok je vhodným spôsobom vykonania tohto rozhodnutia (pozri rozsudok z 12. decembra 2002, Komisia/Nemecko, už citovaný, bod 40).

80 Súdny dvor v bode 43 uvedeného rozsudku spresnil, že pokiaľ členský štát môže vymôcť protiprávnu štátnu pomoc aj iným spôsobom ako platbou v hotovosti, musí dbať na to, aby opatrenia, ktoré si zvolil, boli dostatočne transparentné na to, aby sa Komisia mohla ubezpečiť, že v úplnom súlade s právom Spoločenstva sú spôsobilé odstrániť skreslenie hospodárskej súťaže spôsobené touto štátnou pomocou.

81 Súdny dvor v bodoch 57 a 58 uvedeného rozsudku ešte dodal, že takéto opatrenia musia mať rovnaký účinok ako opatrenia spočívajúce vo vrátení prostredníctvom prevodu prostriedkov a že každé opatrenie prijaté s cieľom splniť povinnosti vrátenia protizákonne poskytnutej štátnej pomoci musí byť spôsobilé obnoviť podmienky hospodárskej súťaže, ktoré boli protizákonným poskytnutím štátnej pomoci narušené, tým spôsobom, aby ich za také mohla považovať Komisia i iné dotknuté subjekty.

82 Vzhľadom na tieto úvahy musí Súdny dvor overiť, či z predložených dokumentov vyplýva, že Helénska republika preukázala vykonanie sporného rozhodnutia a citovaného rozsudku z 12. mája 2005, Komisia/Grécko, pokiaľ ide o tri kategórie štátnej pomoci, ktoré sú ešte predmetom žaloby.

e) O sume pomoci tvorenej kapitálovými vkladmi

83 Podľa článku 3 ods. 1 sporného rozhodnutia v spojení s článkom 1 tohto rozhodnutia bola Helénska republika povinná vymáhať od spoločnosti Olympic Airways sumu 41 miliónov eur na základe uvedených vkladov.

84 Keďže Helénska republika uviedla, že k vráteniu tejto sumy došlo započítaním, je potrebné overiť, či preložené dokumenty možno považovať za dôkaz splnenia tejto povinnosti v súlade so zásadami uvedenými v bodoch 79 až 81 tohto rozsudku.

85 V tejto súvislosti žalovaná predložila najmä dokument z 31. októbra 2008, ktorý ministerstvo hospodárstva a financií adresovalo spoločnosti Olympic Airways.

86 Zo znenia tohto dokumentu vyplýva, že „záväzok vo výške 41 085 840 eur, zistený v súlade so zákonom o vymáhaní verejných príjmov a zodpovedajúci povinnosti vrátiť sumu, ktorou bolo zvýšené základné imanie a ktorá bola poskytnutá spoločnosti 9. októbra 1998, bol v celom rozsahu vyrovnaný (istina a úroky) 31. augusta 2007 započítaním č. 2922 so sumou, ktorú by inak musel finančný orgán zaplatiť spoločnosti Olympic Airways z dôvodu záväzku štátu vyplývajúceho z platobného príkazu č. 2516/31 z augusta 2007“, ktorý bol vystavený Helénskou republikou v prospech spoločnosti Olympic Airways na sumu 601 289 003 eur na základe rozhodnutia rozhodcovského súdu zo 6. decembra 2006.

87 Navyše, pokiaľ ide o pohľadávku spoločnosti Olympic Airways vyplývajúcu z uvedeného rozhodnutia rozhodcovského súdu, Helénska republika potvrdila, že vnútroštátne orgány boli zo zákona povinné vykonať započítanie záväzkov tejto spoločnosti so sumou, ktorá jej mala byť vyplatená.

88 Súdny dvor sa domnieva, že žalovaná predložením tohto dokumentu preukázala vrátenie štátnej pomoci, ku ktorej došlo kapitálovými vkladmi.

f) O sume štátnej pomoci týkajúcej sa poplatku „spatosimo“

89 Podľa článku 3 ods. 1 sporného rozhodnutia bola Helénska republika povinná vymáhať od spoločnosti Olympic Airways okrem iného štátnu pomoc, ktorá bola poskytnutá vo forme tolerovania neustáleho neplatenia poplatku „spatosimo“ touto spoločnosťou na modernizáciu a rozvoj letísk, v celkovej výške 60 999 156 eur (bod 208 tohto rozhodnutia).

90 K tvrdeniu žalovanej, že časť z tejto sumy, a to 22 806 158 eur, bola vrátená pred prijatím sporného rozhodnutia, treba poznamenať, že ak by sa aj toto vrátenie uskutočnilo pred

vyhlásením citovaného rozsudku z 12. mája 2005, Komisia/Grécko, Helénska republika v každom prípade nepredložila dôkazy na podporu tohto tvrdenia.

91 Pokiaľ ide o list riaditeľstva civilného letectva z 2. októbra 2007, ktorý je súčasťou prílohy B.15 vyjadrenia Helénskej republiky k žalobe a v ktorom sa uvádzajú platby poplatku „spatosimo“ spoločnosťou Olympic Airways v celkovej výške 22 806 158 eur, je totiž potrebné poznamenať, že tento list potvrdzuje, že spoločnosť Olympic Airways zaplatila 24. septembra 1999 sumu 3 445 793 eur a 29. júna 2001 sumu 19 360 365 eur.

92 Bez ohľadu na skutočnosť, že k týmto údajným platbám došlo pred podaním žaloby vo veci, v ktorej bol vydaný citovaný rozsudok z 12. mája 2005, Komisia/Grécko, v ktorom Súdny dvor konštatoval nevykonanie sporného rozhodnutia, treba poznamenať, že spomenutý list z 2. októbra 2007 iba potvrdzuje, že spoločnosť Olympic Airways skutočne zaplatila uvedené sumy, takže tento list nemôže byť dôkazom o vrátení štátnej pomoci.

93 Napokon, čo sa týka dokladov o zaplatení súm uvedených v liste ministerstva dopravy a komunikácií zaslaného Komisii 26. júna 2003, ktorý je súčasťou prílohy B.19 vyjadrenia k žalobe, rovnako ani tieto doklady nemôžu byť dostatočným dôkazom. Pokiaľ ide o doklady o zaplatení spoločnosťou Olympic Airways, ktoré tvoria prílohu tohto listu, je potrebné konštatovať, ako poznamenala Komisia, že na žiadnom z týchto dokumentov sa v príslušnej rubrike nenachádza pečiatka banky, ktorá prijala platbu. Predložené dokumenty sú navyše z júna 2001 a žiaden z nich sa nevzťahuje na dátum 24. september 1999, kedy podľa uvedeného listu z 2. októbra 2007 mala byť zaplatená časť z celkovej sumy 22 806 158 eur.

94 Je preto potrebné vyvodiť záver, že žalovaný štát nepreukázal zaplatenie sumy 22 806 158 eur z dôvodu vrátenia štátnej pomoci týkajúcej sa poplatku „spatosimo“.

95 Pokiaľ ide o zostávajúcu časť uvedeného poplatku (38 192 997 eur), Helénska republika predložila Súdnemu dvoru najmä spomenutý dokument ministerstva hospodárstva a financií z 31. októbra 2008, adresovaného spoločnosti Olympic Airways.

96 Zo znenia uvedeného dokumentu vyplýva, že záväzok spoločnosti Olympic Airways týkajúci sa poplatku „spatosimo“ za obdobie uvedené v spornom rozhodnutí „bol v celom rozsahu vyrovnaný 31. augusta 2007 započítaniami č. 2927, č. 2928, č. 2929, č. 2930, č. 2931, č. 2932, č. 2933 a č. 2940 so sumou, ktorú by inak musel finančný orgán zaplatiť spoločnosti Olympic Airways z dôvodu záväzku štátu vyplývajúceho z platobného príkazu č. 2516/31/august 2007“.

97 Súdny dvor sa domnieva, že týmto dokumentom žalovaná preukázala vrátenie zostávajúcej sumy poplatku „spatosimo“.

98 Z vyššie uvedeného vyplýva, že Helénska republika z právneho hľadiska dostatočne nepreukázala, že štátna pomoc vo výške 22 806 158 týkajúca sa poplatku „spatosimo“ bola spoločnosťou Olympic Airways vrátená.

g) O sume štátnej pomoci týkajúcej sa nájomného dlhovaného letisku

99 Podľa článku 3 ods. 1 sporného rozhodnutia je Helénska republika povinná vymáhať od spoločnosti Olympic Airways štátnu pomoc spočívajúcu v neplatení nájomného dlhovaného letisku vo výške 2,46 milióna eur (bod 206 tohto rozhodnutia).

100 Pokiaľ ide o spôsob vymáhania tejto časti štátnej pomoci, Helénska republika vo svojom vyjadrení k žalobe jednak uviedla, že vymohla sumu 1 818 027 eur, a jednak sa odvolala najmä na informácie poskytnuté v odpovedi na odôvodnené stanovisko, podľa ktorých štyri faktúry vystavené riaditeľstvom civilného letectva na celkovú sumu 1 087 141 eur podliehali viacerým opravám a započítaniam.

101 V tejto súvislosti treba poznamenať, že, ako konštatoval generálny advokát v bodoch 54 až 56 svojich návrhov, dokumenty predložené Helénskou republikou, a to faktúry riaditeľstva civilného letectva, opravné dokumenty a nové náhradné faktúry, ako aj vyhlásenia o započítaniach záväzkov a pohľadávok medzi spoločnosťou Olympic Airways a riaditeľstvom civilného letectva, nevypovedajú s vyžadovanou presnosťou o spôsobe úhrady nájomného dlhovaného letisku, pričom tabuľky, ktoré boli v tejto súvislosti predložené, vykazujú navyše viacero nezrovnalostí, čo sa týka súm z jednotlivých faktúr a dotknutých období.

102 Tieto dokumenty preto nemožno považovať za dokumenty preukazujúce údajné vrátenie štátnej pomoci.

103 Ďalej je potrebné preskúmať, či bolo vykonané sporné rozhodnutie, pokiaľ ide o vyrovnanie dvoch ďalších faktúr riaditeľstva civilného letectva.

104 Po prvé, pokiaľ ide o sumu 176 082 eur zodpovedajúcu faktúre č. 3307/98 vystavenej riaditeľstvom civilného letectva, zo znenia spomenutého dokumentu ministerstva hospodárstva a financií z 31. októbra 2008 adresovaného Olympic Airways vyplýva, že uvedená suma „bola v celom rozsahu vyrovnaná 31. augusta 2007 započítaním č. 2926 (celkovej sumy 352 808 eur, tvorenej istinou a úrokmi), so sumou, ktorú by inak musel finančný orgán zaplatiť spoločnosti Olympic Airways z dôvodu záväzku štátu vyplývajúceho z platobného príkazu č. 2516/31/august 2007“.

105 Súdny dvor sa domnieva, že týmto dokumentom žalovaná preukázala vrátenie uvedenej sumy štátnej pomoci týkajúcej sa nájomného dlhovaného letisku.

106 Po druhé, pokiaľ ide o vrátenie sumy 478 606 eur zodpovedajúcej faktúre č. 4175/99 vystavenej riaditeľstvom civilného letectva, treba v súlade s tým, čo uviedol generálny advokát v bode 58 svojich návrhov, poznamenať, že dokumenty, ktoré žalovaná predložila vo svojom vyjadrení k žalobe, a to dekrét ministerstva z 2. októbra 2007 týkajúci sa započítania, list riaditeľstva civilného letectva zo 17. októbra 2007 adresovaný Olympic Airways, ktorého súčasťou je príloha s podrobným rozpisom započítaných súm, ako aj list uvedeného riaditeľstva z 19. októbra 2007 adresovaný Olympic Airways, ktorý poukazuje na započítanie na základe uvedeného dekrétu v súvislosti s faktúrou č. 4175/99, ktorej suma bola zvýšená o príslušné úroky, sú dostatočnými dôkazmi preukazujúcimi vrátenie uvedenej sumy týkajúcej sa nájmu dlhovaného letisku.

107 V dôsledku toho, pokiaľ ide o vyrovnanie dvoch spomenutých faktúr vystavených riaditeľstvom civilného letectva na sumu 654 688 eur, bolo sporné rozhodnutie vykonané.

108 Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že Helénska republika z právneho hľadiska dostatočne nepreukázala, že celá suma štátnej pomoci týkajúca sa nájomného dlhovaného letisku bola spoločnosťou Olympic Airways vrátená.

h) Záver

109 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že Helénska republika z právneho hľadiska dostatočne nepreukázala, že časť poplatku „spatosimo“ (pozri bod 94 vyššie) a časť nájomného dlhovaného letisku bola spoločnosťou Olympic Airways vrátená (pozri bod 102 vyššie).

110 Za týchto okolností sa Súdny dvor domnieva, že uloženie povinnosti Helénskej republike zaplatiť penále je primeraným finančným prostriedkom, ktorý má tento štát nabádať k prijatiu opatrení nevyhnutných na ukončenie zisteného nesplnenia povinnosti a na úplné vykonanie sporného rozhodnutia, ako aj citovaného rozsudku z 12. mája 2005, Komisia/Grécko.

B — *O výške penále*

1. Úvodné poznámky

111 Je potrebné pripomenúť, že Súdnemu dvoru prináleží, aby v každej veci posúdil vzhľadom na okolnosti prípadu výšku peňažných sankcií, ktoré sa majú uložiť (pozri rozsudky z 12. júla 2005, Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 86, a zo 14. marca 2006, Komisia/Francúzsko, C-177/04, Zb. s. I-2461, bod 58).

112 Návrhy Komisie teda nie sú pre Súdny dvor záväzné a sú iba užitočným návodom. Rovnako usmernenia, uvedené v oznámeniach Komisie, nie sú pre Súdny dvor záväzné, ale iba prispievajú k zabezpečeniu transparentnosti, predvídateľnosti a právnej istoty opatrení tohto orgánu (pozri rozsudok Komisia/Portugalsko, už citovaný, bod 34).

113 Pokiaľ ide o uloženie penále, Súdny dvor rozhodol, že uvedená sankcia musí byť uložená v takej výške, ktorá by členský štát, ktorý nevykonal rozsudok týkajúci sa nesplnenia povinnosti, presvedčila, aby zmenil svoje správanie a ukončil vytýkané porušovanie (pozri rozsudok z 12. júla 2005, Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 91).

114 Súdnemu dvoru pri výkone voľnej úvahy v danej oblasti prináleží, aby stanovil také penále, ktoré je jednak prispôsobené okolnostiam a jednak primerané zistenému nesplneniu povinnosti, ako aj platobnej schopnosti dotknutého členského štátu (pozri rozsudky z 25. novembra 2003, Komisia/Španielsko, C-278/01, Zb. s. I-14141, bod 41; z 12. júla 2005, Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 103, a zo 14. marca 2006, Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 61).

115 V rámci posúdenia Súdnym dvorom v zásade patrí medzi základné kritériá, ktoré je potrebné zohľadniť na zabezpečenie toho, aby malo takéto penále donucovací charakter a aby sa právo Spoločenstva uplatňovalo jednotne a účinne, trvanie porušenia, stupeň jeho závažnosti a platobná schopnosť dotknutého členského štátu. Pri uplatňovaní týchto kritérií musí Súdny dvor zohľadniť najmä dôsledky, ktoré má nevykonanie rozsudku na verejné a súkromné záujmy, ako aj naliehavosť, s akou je potrebné dosiahnuť to, aby si dotknutý členský štát splnil svoje povinnosti (pozri najmä rozsudky z 12. júla 2005, Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 104; zo 14. marca 2006, Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 62, a Komisia/Portugalsko, už citovaný, bod 39).

2. O trvaní porušenia

116 Súdnemu dvoru prináleží určiť dobu trvania porušenia povinnosti. Pre posúdenie tejto doby je rozhodujúcim okamih, kedy Súdny dvor posudzuje skutkové okolnosti, a nie okamih, keď sa Komisia obráti na Súdny dvor (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 14. marca 2006, Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 71, a Komisia/Portugalsko, už citovaný, bod 45).

117 Za týchto okolností, keďže Helénska republika nebola schopná preukázať, že nesplnenie jej povinnosti vykonať citovaný rozsudok z 12. mája 2005, Komisia/Grécko, v celom rozsahu, bolo skutočne ukončené, je potrebné dôjsť k záveru, že uvedené nesplnenie povinnosti trvá už viac ako štyri roky, čo predstavuje značne dlhé obdobie.

3. O závažnosti porušenia povinnosti

118 K tomuto bodu treba poukázať, ako to uviedol generálny advokát v bode 72 svojich návrhov, na kľúčovú povahu ustanovení Zmluvy ES v oblasti štátnej pomoci.

119 Pravidlá, ktoré sú predmetom sporného rozhodnutia a citovaného rozsudku z 12. mája 2005, Komisia/Grécko, sú totiž vyjadrením jednej zo základných úloh, ktorými je Európske spoločenstvo poverené na základe článku 2 ES, a to vytvorenie spoločného trhu a podpora vysokej úrovne konkurencieschopnosti a zbližovania hospodárskej výkonnosti. Táto úloha je vyjadrená rovnako v článku 3 ods. 1 písm. g) ES, podľa ktorého činnosti Spoločenstva zahŕňajú systém, ktorým sa zabezpečí, aby sa na vnútornom trhu nenarušila hospodárska súťaž.

120 Význam ustanovení Spoločenstva porušených v prejednávanej veci sa prejavuje predovšetkým v tom, že vrátením protiprávne poskytnutej štátnej pomoci sa odstráni narušenie hospodárskej súťaže spôsobené konkurenčnou výhodou, ktorá bola poskytnutá prostredníctvom štátnej pomoci, a že týmto vrátením príjemca štátnej pomoci stratí výhodu, ktorú mal na trhu voči svojim konkurentom (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 4. apríla 1995, Komisia/Taliansko, C-350/93, Zb. s. I-699, bod 22, a z 29. apríla 2004, Nemecko/Komisia, C-277/00, Zb. s. I-3925, bod 75).

121 Treba dodať, že kontrola štátnej pomoci poskytovanej prevádzkovateľom leteckej dopravy má veľký význam, keďže dotknutý trh, ako vyplýva z jeho povahy, je trhom cezhraničným.

122 Pokiaľ ide o nesplnenie povinnosti konštatované v prejednávanej veci, je potrebné poznamenať, že sumy štátnej pomoci, ktorých vrátenie žalovaná nepreukázala,

predstavujú iba relatívne malú časť vo vzťahu k celkovej sume, ktorá bola predmetom sporného rozhodnutia a citovaného rozsudku z 12. mája 2005, Komisia/Grécko.

4. O platobnej schopnosti žalovaného štátu

123 Pokiaľ ide o návrh Komisie vynásobiť základnú sumu osobitným koeficientom vzťahujúcim sa na Helénsku republiku, Súdny dvor opakovane rozhodol, že táto metóda výpočtu vhodným spôsobom odráža platobnú schopnosť dotknutého členského štátu, pričom zachováva primeraný odstup medzi jednotlivými členskými štátmi (pozri rozsudky zo 4. júla 2000, Komisia/Grécko, už citovaný, bod 88; Komisia/Španielsko, už citovaný, bod 59; z 12. júla 2005, Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 109, a zo 14. marca 2006, Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 75).

5. Záver

124 Vzhľadom na vyššie uvedené sa Súdny dvor domnieva, že uloženie povinnosti zaplatiť penále vo výške 16 000 eur je primerané.

6. O splatnosti a periodicite penále

125 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy o nepreukázaní vrátenia dvoch častí štátnej pomoci, a to časti poplatku „spatosimo“ a časti nájomného dlhovaného letisku (pozri

body 94 a 102 tohto rozsudku), Súdny dvor považuje za správne odložiť splatnosť penále o jeden mesiac po vyhlásení tohto rozsudku, aby členský štát mohol preukázať, že nesplnenie povinnosti ukončil.

126 Pokiaľ ide o periodicitu penále, žalovanému štátu musí byť uložené penále na dennom základe.

127 S ohľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti musí byť Helénskej republike uložená povinnosť zaplatiť Komisii na účet „Vlastné zdroje Európskeho spoločenstva“ penále vo výške 16 000 eur za každý deň omeškania s prijatím opatrení potrebných na vykonanie citovaného rozsudku z 12. mája 2005, Komisia/Grécko, a to odo dňa uplynutia jedného mesiaca od vyhlásenia tohto rozsudku až do vykonania tohto rozsudku z 12. mája 2005.

C — *O kumulatívnom uložení penále a paušálnej pokuty*

1. Argumentácia účastníkov konania

128 Komisia uvádza, že Súdny dvor musí v prejednávanej veci uložiť tak penále, ako aj paušálnu pokutu. Domnieva sa, že uloženie paušálnej sumy je dôležité, keďže každé oneskorenie vo vykonaní rozsudku Súdneho dvora porušuje zásadu legality a právnej istoty najmä v oblasti štátnej pomoci. Vykonanie rozhodnutia Komisie v tejto oblasti, a tým skôr vykonanie rozsudku Súdneho dvora, ktorý konštatuje nevykonanie takéhoto rozhodnutia, vo forme vrátenia protiprávne poskytnutej finančnej pomoci musí byť okamžité a účinné.

129 Pokiaľ ide o čiastočné zrušenie sporného rozhodnutia Súdom prvého stupňa, Komisia poznamenáva, že táto skutočnosť nemôže ovplyvniť určenie výšky paušálnej sumy.

130 Komisia tvrdí, že navrhnutá suma nie je neprimeraná. Od vyhlásenia citovaného rozsudku z 12. mája 2005, Komisia/Grécko, už totiž uplynuli minimálne dva roky bez toho, aby došlo k skutočnému vráteniu uvedenej štátnej pomoci. Ak by aj mal Súdny dvor pripustiť, že vrátenie dotknutých súm sa uskutočnilo v mesiacoch august a október 2007, vrátenie štátnej pomoci, ku ktorému došlo takmer päť rokov po vydaní pôvodného rozhodnutia a viac ako dva roky po vydaní rozsudku Súdneho dvora, nemožno v žiadnom prípade považovať za splnenie povinností uložených dotknutému členskému štátu.

131 Komisia vysvetľuje, že pri určovaní závažnosti nesplnenia povinnosti sa neopierala o jednotlivé kategórie štátnej pomoci, ani o sumy, ktoré majú byť vrátené, ale o negatívne dosahy na ekonomické subjekty v závislosti od významu ustanovení Zmluvy o štátnej pomoci. Skutočnosť, že ani viac ako päť rokov po prijatí sporného rozhodnutia opatrenia Helénskej republiky neviedli k vráteniu súm štátnej pomoci, ktoré sú v ňom uvedené, predstavuje závažné porušenie práva Spoločenstva.

132 Komisia sa v každom prípade domnieva, že ak by aj Súdny dvor rozhodol, že sumy štátnej pomoci boli vrátené, paušálna pokuta musí byť uložená až do dňa, keď došlo k úplnému vráteniu uvedených súm.

133 Pokiaľ ide o výšku paušálnej pokuty, ktorá má byť uložená, Komisia sa domnieva, že výpočet na dennom základe, a to 200 eur za každý deň, je prispôsobený závažnosti nesplnenia povinnosti a zohľadňuje nevyhnutnosť dať tejto sume odstrašujúci účinok. Vynásobením uvedenej sumy koeficientom 12 pre závažnosť porušenia a koeficientom 4,38, ktorý zohľadňuje platobnú schopnosť uvedeného štátu, sa získa výsledná suma 10 512 eur.

134 Helénska republika sa domnieva, že kumulované uloženie sankcií stanovených v článku 228 ES je v každom prípade neprimerané najmä vzhľadom na skutočnosť, že dotknuté sankcie sledujú ten istý cieľ, a to zabezpečiť zosúladenie opatrení členského štátu a účinné uplatňovanie práva Spoločenstva prostredníctvom finančného tlaku na tento štát, aby ukončil dotknuté porušovanie povinnosti. V dôsledku toho sa sankcie nesmú ukladať kumulatívne, ale musia byť uložené samostatne v závislosti od toho, ktorá z dvoch sankcií je primeranejšia.

135 Helénska republika tiež uvádza, že za východisko pre výpočet výšky sankcií stanovených v článku 228 ES treba považovať dátum uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku a nie dátum vydania rozsudku Súdneho dvora, ktorý konštatoval porušenie.

136 Helénska republika zdôrazňuje, že citovaný rozsudok z 12. mája 2005, Komisia/Grécko bol vykonaný v primeranej lehote, a to dva roky po jeho vyhlásení a rok po uplynutí lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku. Rovnako je potrebné zohľadniť technické ťažkosti celej záležitosti a chýbajúcu spoluprácu zo strany Komisie pri vykonávaní sporného rozhodnutia.

137 Helénska republika uvádza, že určenie závažnosti porušenia povinnosti priamo súvisí s výškou štátnej pomoci, ktorá má byť vrátená, keďže jej výška závisí od vplyvu porušenia právnych predpisov Spoločenstva na verejné a súkromné záujmy. Je zjavné, že čím nižšia je štátna pomoc, tým obmedzenejšie je narušenie slobodnej hospodárskej súťaže v oblasti leteckej dopravy. Keďže Súd prvého stupňa rozhodol, že poskytnutie niektorých súm uvedených v spornom rozhodnutí bolo v súlade s právom Spoločenstva, závažnosť nesplnenia povinnosti je nižšia.

138 Helénska republika dodáva, že spoločnosť Olympic Airlines nemohla ovplyvniť vnútorný trh v posudzovanej oblasti, keďže táto spoločnosť nie je nástupcom

spoločnosti Olympic Airways. Olympic Airways, ktorá od roku 2003 nevykonávala žiadne letecké činnosti, totiž vykonávala iba činnosti v oblasti pozemnej prevádzky, v dôsledku čoho nedošlo k narušeniu hospodárskej súťaže v oblasti leteckej dopravy.

139 Napokon, ak Súdny dvor usúdi, že je nevyhnutné uložiť paušálnu pokutu, Helénska republika sa domnieva, že výška navrhnutá Komisiou je neprimeraná a musí byť primeraným spôsobom znížená.

2. Posúdenie Súdnym dvorom

a) O kumulácii dvoch sankcií

140 Na úvod je potrebné pripomenúť, že cieľom konania upraveného v článku 228 ods. 2 ES je nabádať porušujúci členský štát k tomu, aby vykonal rozsudok týkajúci sa nesplnenia povinnosti, a tak zabezpečil účinné uplatňovanie práva Spoločenstva, a že obe opatrenia upravené v tomto ustanovení, t. j. paušálna pokuta a penále, sledujú tento cieľ (rozsudok z 12. júla 2005, Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 80).

141 Súdny dvor v tomto zmysle v bodoch 81 a 82 uvedeného rozsudku rozhodol, že uplatnenie jedného alebo druhého z týchto dvoch opatrení závisí od spôsobilosti každého z nich dosiahnuť sledovaný cieľ v závislosti od okolností daného prípadu, a že za týchto podmienok sa nevylučuje použitie oboch typov uvedených sankcií.

142 V dôsledku toho je úlohou Súdneho dvora, aby v závislosti od okolností veci, v ktorej koná, ako aj od stupňa schopnosti presvedčiť a odradiť členský štát od porušenia, ktorý považuje za nevyhnutný, stanovil v každej veci primerané peňažné sankcie, aby bol čo

najrýchlejšie vykonaný predchádzajúci rozsudok, ktorým sa rozhodlo o nesplnení povinnosti, a aby sa zabránilo opakovaniu podobných porušení práva Spoločenstva (pozri rozsudky z 12. júla 2005, Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 97, a z 9. decembra 2008, Komisia/Francúzsko, C-121/07, Zb. s. I-9159, bod 59).

143 Preto je Súdny dvor v rámci výkonu voľnej úvahy, ktorá mu prináleží v danej oblasti, oprávnený kumulatívne uložiť penále a paušálnu pokutu.

b) O relevancii uloženia paušálnej pokuty

144 Je potrebné pripomenúť, že uloženie paušálnej pokuty musí v každom konkrétnom prípade závisieť od všetkých relevantných faktorov, ktoré sa týkajú tak charakteristiky konštatovaného nesplnenia povinnosti, ako aj postoja dotknutého členského štátu, ktorého sa konanie podľa článku 228 ES týka (pozri rozsudok z 9. decembra 2008, Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 62). V tejto súvislosti uvedené ustanovenie priznáva Súdnemu dvoru širokú mieru voľnej úvahy pri rozhodovaní o uložení alebo neuložení tejto sankcie (pozri bod 63 uvedeného rozsudku).

145 V prejednávanej veci sa Súdny dvor domnieva, že všetky právne a skutkové okolnosti týkajúce sa zisteného nesplnenia povinnosti naznačujú, že účinná prevencia pred opakovaním podobných porušení práva Spoločenstva v budúcnosti si môže vyžadovať prijatie takého odradzujúceho opatrenia, akým je uloženie paušálnej pokuty (pozri rozsudok z 9. decembra 2008, Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 69).

c) O výške paušálnej pokuty

146 Ak Súdny dvor rozhodne o uložení paušálnej pokuty, v rámci výkonu jeho voľnej úvahy mu prislúcha, aby túto paušálnu pokutu stanovil tak, aby bola jednak prispôsobená okolnostiam a jednak primeraná zistenému nesplneniu povinnosti, ako aj platobnej schopnosti dotknutého členského štátu (pozri rozsudok Komisia/Španielsko, už citovaný, bod 41).

147 V tejto súvislosti medzi relevantné faktory patria predovšetkým okolnosti ako dĺžka trvania nesplnenia povinnosti od vydania rozsudku, ktorým bolo nesplnenie povinnosti konštatované, ako aj dotknuté verejné a súkromné záujmy (pozri rozsudky z 12. júla 2005, Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 114, a z 9. decembra 2008, Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 64).

148 Okolnosti, ktoré sa musia zobrať do úvahy, vyplývajú predovšetkým z úvah v bodoch 117 až 122 tohto rozsudku o trvaní a závažnosti nesplnenia povinnosti.

149 S ohľadom na tieto skutočnosti sa Súdny dvor domnieva, že stanovením výšky paušálnej pokuty, ktorú musí Helénska republika zaplatiť, na 2 milióny eur, spravodlivo posúdil okolnosti prejednávanej veci.

150 V dôsledku toho musí byť Helénskej republike uložená povinnosť zaplatiť Komisii na účet „Vlastné zdroje Európskeho spoločenstva“ paušálnu pokutu vo výške 2 milióny eur.

VII — O trovách

151 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazať Helénsku republiku na náhradu trov konania a bolo konštatované nesplnenie povinnosti týmto štátom, je opodstatnené zaviazať ju na náhradu trov konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol a vyhlásil:

1. Helénska republika si tým, že ku dňu uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku neprijala opatrenia na vykonanie rozsudku z 12. mája 2005, Komisia/Grécko (C-415/03), týkajúceho sa vrátenia štátnej pomoci považovanej za protiprávnu a nezlučiteľnú so spoločným trhom, v súlade s článkom 3 rozhodnutia Komisie 2003/372/ES z 11. decembra 2002 o pomoci, ktorú Grécko poskytlo v prospech Olympic Airways, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z tohto rozhodnutia a z článku 228 ods. 1 ES.

2. Helénska republika je povinná zaplatiť Komisii Európskych spoločenstiev na účet „Vlastné zdroje Európskeho spoločenstva“ penále vo výške 16 000 eur za každý deň omeškania s prijatím opatrení potrebných na vykonanie citovaného rozsudku z 12. mája 2005, Komisia/Grécko, a to odo dňa uplynutia jedného mesiaca od vyhlásenia tohto rozsudku až do vykonania uvedeného rozsudku z 12. mája 2005.

3. **Helénska republika je povinná zaplatiť Komisii Európskych spoločenstiev na účet „Vlastné zdroje Európskeho spoločenstva“ paušálnu pokutu vo výške 2 milióny eur.**

4. **Helénska republika je povinná nahradiť trovy konania.**

Podpisy